

SPÓŁDZIELCZY BANK LUDOWY
W KĘPNIE

**Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału
Spółdzielczego Banku Ludowego w Kępnie
według stanu na dzień 31.12.2016 roku**

Kępno, 2017 r

I. Wprowadzenie

Spółdzielczy Bank Ludowy w Kępnie z siedzibą w Kępnie, ul. Ks. P. Wawrzyniaka 20, przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej wg stanu na dzień 31.12.2016 roku i są one przygotowane zgodnie z przyjętymi przez Bank *Zasadami polityki informacyjnej SBL Kępno*. Informacje te ogłaszane są z częstotliwością roczną.

Informacje są dostępne w Banku w Wydziale Ryzyk Bankowych.

Dane liczbowe o ile nie zaznaczono inaczej prezentowane są w pełnych złotych.

II. Struktura organizacyjna, zarządzanie Bankiem

Spółdzielczy Bank Ludowy w Kępnie jest zrzeszony w Spółdzielczej Grupie Bankowej. Bankiem Zrzeszającym jest SGB-Bank S.A. w Poznaniu. W dniu 23.11.2015 r. Spółdzielczy Bank Ludowy przystąpił do Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB.

W 2016 roku Spółdzielczy Bank Ludowy w Kępnie prowadził działalność poprzez jednostki i komórki organizacyjne Banku tj.:

1) jednostki organizacyjne Banku:

- jednostka macierzysta zwana umownie Centralą z siedzibą w Kępnie,

- Oddziały:

Oddział SBL w Łęce Opatowskiej

Oddział SBL w Perzowie

Oddział SBL w Bralinie

Oddział SBL w Baranowie

Oddział SBL w Rychtalu

Oddział SBL w Trzciny

Oddział SBL w Bolesławcu

Oddział SBL w Łubnicach

Oddział SBL w Doruchowie

Oddział SBL w Ostrzeszowie

Oddział SBL w Kobylej Górze

Filia Kępno

Punkt kasowy w Ostrzeszowie,

2) Komórki organizacyjne Banku tj.:

a) w Centrali :

Wydziały :

- Wydział Kredytów

- Wydział Depozytów i Rozliczeń

- Wydział Finansowo-Księgowy

- Wydział Ryzyk Bankowych

Samodzielne stanowiska pracy,

a) Samodzielne stanowisko ds. ryzyka kredytowego

b) w Oddziałach – stanowiska pracy.

Centrala Banku jest jednostką organizacyjną, pełniącą funkcje administracyjne i handlowo-operacyjne.

Oddziały są jednostkami o charakterze handlowo - operacyjnym. Stanowisko pracy jest jednoosobową, najmniejszą komórką organizacyjną, wchodzącą w skład większych komórek lub funkcjonującą samodzielnie.

Punkt kasowy jest jednoosobowym punktem obsługi kasowej klientów.

Spółdzielczy Bank Ludowy w Kępnie na dzień 31.12.2016 r. roku nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych.

Zarządzanie:

1. Zarząd działa w składzie 4 osobowym: prezes zarządu, wiceprezes ds. finansów, wiceprezes ds. handlu, członek zarządu.

Kandydaci na członków Zarządu jak i Członkowie Zarządu Banku oraz Zarząd jako organ kolegialny podlegają ocenie wstępnej jak i następnej (kwalifikacje, doświadczenie, umiejętności, reputacja) zgodnie z procedurą wewnętrzną „*Procedura oceny kwalifikacji członków Zarządu oraz Zarządu w SBL Kępno Załącznik Nr 1.*

Biorąc pod uwagę wyniki oceny kwalifikacji oraz na wniosek Prezesa Zarządu, Rada Nadzorcza zgodnie ze Statutem i „Regulaminem działania Rady Nadzorczej” powołuje Członków Zarządu. Członkowie Zarządu działają zgodnie z regulaminem działania zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą.

Za 2016 r. Członkowie Zarządu oraz Zarząd jako organ kolegiacyjny uzyskali ocenę pozytywną.

Ocenę pozytywną otrzymali również Członkowie Rady Nadzorczej oraz Rada Nadzorcza jako organ kolegiacyjny. Pozytywna ocena indywidualna poszczególnych członków Zarządu jak i Rady Nadzorczej oraz organu kolegiacyjnego daje rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem w tym prowadzenie działalności Banku.

2. Organem opiniodawczym w zakresie kształtowania polityki zarządzania ryzykami jest Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Ryzykami Bankowymi, zwany Komitetem ALCO. Komitet ALCO jest również organem doradczym Zarządu Banku w zakresie efektywnego kształtowania struktury jakościowej aktywów i pasywów w celu optymalizacji dochodu, zachowując pełne bezpieczeństwo Banku. Zakres działania oraz kompetencje Komitetu ALCO nakreślono w „Regulaminie działania Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Ryzykami Bankowymi w SBL Kępno”.

III. Cele i zasady polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami

SBL w Kępnie stosował w 2016 r. następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:

- metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
- metodę podstawowego wskaźnika w zakresie ryzyka operacyjnego.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd wewnętrzne strategie i procedury, które odnoszą się do identyfikacji, pomiaru monitorowania i kontroli poszczególnych rodzajów ryzyka.

Strategia zarządzania ryzykiem w Spółdzielczym Banku Ludowym w Kępnie określa również podstawowe zadania organów Banku w tym zakresie. W procesie zarządzania ryzykiem bankowym uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza,
- 2) Zarząd,
- 3) Komitet ALCO,
- 4) Komitet Kredytowy,
- 5) Komórki organizacyjne, jednostki organizacyjne Banku odpowiedzialne za sprawozdawczość dla odbiorców zewnętrznych (Wydział Finansowo-Księgowy), sprzedaż kredytów (Pion Handlowy), pomiar, monitorowanie i kontrolę poszczególnych rodzajów ryzyka (Wydział ds. Ryzyk Bankowych, Samodzielne stanowisko ds. ryzyka kredytowego).

Rada Nadzorcza Banku:

- 1) zatwierdza strategię działania Banku oraz zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, obejmujące m.in.:
 - specyfikę i profil działalności,
 - możliwy do zaakceptowania ogólny poziom ryzyka Banku,
 - założenia polityki w zakresie ryzyka braku zgodności,
 - zatwierdza procedury dotyczące procesów:
 - szacowania kapitału wewnętrznego,
 - planowania i zarządzania kapitałowego,
- 2) zatwierdza strukturę organizacyjną Banku dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka oraz:
 - sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią i planem finansowym Banku,
 - zapewnia wybór członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji,
 - zatwierdza plan pozyskania i utrzymania środków uznawanych przez Bank za stabilne źródło finansowania,
 - sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem występującym w działalności Banku oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, głównie poprzez zapoznawanie się z raportami i sprawozdaniami dotyczącymi oceny narażenia Banku na poszczególne rodzaje ryzyka (w

tym ryzyka braku zgodności) i na ich podstawie dokonuje oceny stopnia efektywności i adekwatności zarządzania ryzykiem,

- ocenia, czy działania Zarządu w zakresie kontroli nad działalnością Banku są skuteczne i zgodne z polityką Rady Nadzorczej,
- sprawuje nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej dokonując oceny jej skuteczności i adekwatności.

Zarząd Banku:

- 1) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych strategii oraz procedur dotyczących identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka w zakresie:
 - systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności,
 - systemu kontroli wewnętrznej,
 - szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania i planowania kapitałowego,
 - dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego,
- 2) odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności, systemu kontroli wewnętrznej, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz za nadzór nad efektywnością tych procesów,
- 3) odpowiada za właściwe ustalenie całkowitego wymaganego poziomu kapitału na pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka i jego jakościową ocenę,
- 4) wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka,
- 5) wprowadza podział zadań realizowanych w Banku, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej podejmowaniem ryzyka przez Bank,
- 6) zatwierdza rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość dostosowaną do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku,
- 7) odpowiada za przejrzystość działań Banku, a w szczególności za:
 - ujawnianie informacji na temat działalności Banku, pozwalających na ocenę skuteczności działania Rady Nadzorczej i Zarządu w zakresie zarządzania Bankiem, monitorowania bezpieczeństwa działalności Banku i na ocenę sytuacji finansowej Banku,
 - zapewnienie zgodności działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa,
 - zapewnienie, że Bank prowadzi politykę służącą zarządzaniu wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka w działalności Banku i posiada procedury w tym zakresie,
 - uwzględnia rezultaty badań prowadzonych przez komórkę audytu wewnętrznego oraz biegłych rewidentów przy podejmowaniu decyzji w ramach zarządzania Bankiem.

Komitet ALCO, Komitet Kredytowy:

- 1) realizują zadania opisane w ich regulaminach funkcjonowania.

Komórki organizacyjne, wyznaczone osoby w Banku:

- 1) uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem w ramach przypisanych im zadań w strukturze organizacyjnej Banku, w procedurach wewnętrznych, dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

IV. Ryzyka bankowe

Do podstawowych ryzyk, które podlegają szczególnemu nadzorowi, Bank zalicza:
ryzyko kredytowe,
ryzyko koncentracji,

ryzyko płynności,
ryzyko stopy procentowej, w księdze bankowej,
ryzyko operacyjne,
ryzyko biznesowe,
ryzyko kapitałowe,
ryzyko braku zgodności,

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka kredytowego jest:

- wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego,
- zminimalizowanie zagrożeń występujących w działalności kredytowej Banku poprzez stosowanie standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej i wiarygodności oraz prowadzenia monitoringu portfela kredytowego,
- dostarczanie kierownictwu Banku informacji o portfelu kredytowym umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych i zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku.

W zakresie ryzyka koncentracji celem strategicznym Banku jest:

- przestrzeganie limitów koncentracji wynikających z art. 71 i 79 ustawy Prawo bankowe,
- ustalanie i przestrzeganie limitów zaangażowań Banku przyjętych w szczególności dla rodzajów zaangażowań, jednorodnych instrumentów finansowych, zaangażowań w branżach gospodarki oraz rodzajów zabezpieczeń,
- uwzględnianie uwarunkowań związanych z terenem, na którym Bank prowadzi działalność.

W zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie celem strategicznym Banku jest:

- wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie,
- utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym niż 1 % portfela kredytowego ogółem,
- zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 70% ich udziału w portfelu kredytowym.

W zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych celem strategicznym jest:

- prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie,
- utrzymanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym niż 1 % portfela kredytowego ogółem,
- zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 20% ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank w zakresie ryzyka płynności jako cel strategiczny określa:

- zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
- zapewnienie utrzymania płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich płatności,
- minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości,
- optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka stopy procentowej jest:

- minimalizacja ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na sytuację finansową Banku,
- zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z ryzykiem stopy procentowej, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania tym ryzykiem mających na celu eliminację zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na różny poziom zmian przychodów i kosztów, co w konsekwencji ma pozwolić utrzymać zdolność do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych, jak i pozabilansowych, przy zapewnieniu pożądanego wyniku finansowego oraz realnej wartości posiadanych kapitałów.

W zakresie ryzyka operacyjnego celem strategicznym jest:

- optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania, racjonalizacja kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne,
- wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

W zakresie ryzyka braku zgodności celem strategicznym jest:

- efektywne eliminowanie przypadków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i przyjętych przez Bank standardów postępowania,
- podejmowanie skutecznych działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności.

W zakresie ryzyka kapitałowego celem strategicznym jest:

- Bank zobowiązany jest, zgodnie z zapisami ustawy Prawo bankowe, do utrzymywania:
 - 1) Kapitału założycielskiego w wysokości nie niższej niż równowartość 1.000.000 euro, przeliczonego według kursu średniego ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu sprawozdawczym;
 - 2) sumy funduszy własnych i dodatkowych pozycji bilansu Banku określonych w uchwale KNF o funduszach własnych na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:
 - a) suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitów i naruszenia innych norm określonych w ustawie Prawo bankowe,
 - b) oszacowana przez Bank kwota, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka:
 - współczynnika kapitału Tier I na poziomie co najmniej 13,25%,
 - dążenia do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;

W strukturze organizacyjnej Banku funkcjonuje Wydział Ryzyk Bankowych który na dzień 31.12.2016 roku obejmował swoim zakresem działania monitorowanie i sporządzanie analiz narażenia Banku na następujące rodzaje ryzyk:

- ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej,
- ryzyka płynności,
- ryzyka operacyjnego,
- ryzyka braku zgodności,
- ryzyka kapitałowego,
- ryzyka wyniku finansowego,
- ryzyka biznesowego,
- ryzyka modeli,
- ryzyka związanego z bancassurance,

Monitorowaniem ryzyka kredytowego, ryzyka koncentracji zajmował się w Banku pracownik na stanowisku ds. ryzyka kredytowego.

W obszarze zarządzania ryzykami w 2016 r nie odnotowano zmian.

Przepływ informacji w zakresie ryzyka jest w Banku sformalizowany. Procedura wewnętrzna „*Polityka informacji zarządczej*„ określa: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań w zakresie ryzyka. (Załącznik Nr 2)

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest na podstawie wdrożonych regulacji:

Strategia zarządzania ryzykiem w SBL Kępnie,

Strategia zarządzania i planowania kapitałowego w Spółdzielczym Banku Ludowym w Kępnie,

Polityki kredytowej w SBL Kępnie,

Zasad zarządzania ryzykiem kredytowym w SBL Kępnie,

Zasad zarządzania ryzykiem koncentracji w SBL Kępnie,

Zasady zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie w SBL Kępnie,

Zasady zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych w SBL Kępnie,

Zasad zarządzania ryzykiem płynności w SBL Kępnie,

Zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej w SBL Kępnie,

Zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym w SBL Kępnie,

Zasad zarządzania ryzykiem braku zgodności w SBL Kępnie,

Polityki zgodności w SBL Kępnie,

Zasady szacowania kapitału wewnętrznego w SBL Kępnie,

Zasady wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w SBL Kępnie,

Zasady zarządzania ryzykiem modeli w SBL w Kępnie.

Bank wprowadza pisemne procedury zarządzania innymi niż w/w ryzyka, jeżeli zidentyfikuje jako istotne w prowadzonej działalności bankowej.

W stosunku do ryzyk objętych szczególnym nadzorem opracowane zostały metody ich pomiaru oraz opracowany system raportowania. Metody identyfikowania i pomiaru ryzyka związanego z jego działalnością dostosowane są do profilu, skali i złożoności ryzyka. Stosowane metody i system pomiaru poddawane są okresowej ocenie uwzględniającej testowanie oraz weryfikacje historyczną. W ramach pomiaru ryzyka Bank przeprowadza testy warunków skrajnych.

W ramach realizowania strategii i stosowanych procedur zarządzania ryzykiem, Bank wprowadza:

1. w zakresie ryzyka kredytowego:

- kryteria oceny zdolności kredytowej klientów Banku, umożliwiające ograniczanie ryzyka kredytowego związanego z produktami, usługami, w jakie zaangażowany jest Bank,
- system klasyfikacji ekspozycji kredytowych do kategorii ryzyka i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banku zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10.12.2003r.

2. w zakresie ryzyka koncentracji

- pisemne procedury zarządzania ryzykiem koncentracji, o którym mowa w § 1 pkt 1 uchwały nr 384/2008 r KNF z dnia 17.12.2008 r w sprawie wymagań dotyczących identyfikacji, monitorowania i kontroli koncentracji zaangażowań, w tym dużych zaangażowań,
- zapisy w Rekomendacji C dotyczącej zarządzania ryzykiem koncentracji, stanowiąca załącznik do uchwały nr 351/2016 KNF z dnia 24 maja 2016 obowiązujące od 1 stycznia 2017 r.,

3. w zakresie ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej :

- procedury zarządzania ryzykiem wynikającym z możliwych zmian stóp procentowych, w odniesieniu do pozycji zaliczanych do portfela bankowego, obejmujące w szczególności testy warunków skrajnych przy założeniu nagłej i nieoczekiwanej zmiany poziomu stóp procentowych o 100 punktów bazowych.

4. w zakresie ryzyka operacyjnego:

- procedury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasad monitorowania straty z tytułu ryzyka operacyjnego,
- plany utrzymania ciągłości działania oraz plany awaryjne,
- politykę w zakresie wyboru, uzupełniania oraz monitorowania potrzeb kadrowych i planowania zaplecza kadrowego,

5. w zakresie ryzyka płynności :

- procedury zarządzania płynnością płatniczą z uwzględnieniem podziału kompetencji i odpowiedzialności,
- metody identyfikacji, pomiaru oraz monitorowania płynności płatniczej,

- plany awaryjne zapewniające niezakłócone prowadzenie działalności z uwzględnieniem wystąpienia sytuacji kryzysowych,

6. w zakresie ryzyka braku zgodności:

- procedury zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności, który rozumiane jest jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania.,

7. w zakresie ryzyka modeli:

- ryzyko modeli – oznacza potencjalną stratę, jaką może ponieść Bank, w wyniku decyzji, które mogły zasadniczo opierać się na danych uzyskanych przy zastosowaniu modeli wewnętrznych, z powodu błędów w opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu takich modeli. Z uwagi na rodzaj i skalę prowadzonej działalności Bank stosuje modele uproszczone jako narzędzia wspierające i wspomagające ocenę ryzyka. Bank nie stosuje modeli decyzyjnych ani też modeli do wyceny aktywów stąd ryzyko modeli ma ograniczony wpływ na proces zarządzania Bankiem i na ryzyko błędnych decyzji związanych z wynikami generowanymi przez model. W toku bieżącej działalności ryzyko modeli jest minimalizowane poprzez system przeglądów i weryfikacji stosowanych regulacji, właściwe udokumentowanie założeń do modeli oraz weryfikację historyczną generowanych przez nie wyników. Założenia do modeli zatwierdza Zarząd. Ich funkcjonowanie i monitoring przeprowadzają merytorycznie odpowiedzialne komórki Centrali Banku. Monitoring modeli odbywa się w ramach przeglądów zarządczych procedur z obszaru ryzyka, w ramach którego funkcjonuje model.

8. ryzyka związanego z bancassurance,

- ryzyko związane z bancassurance – jest to ryzyko związane z oferowaniem ubezpieczeń przez Bank na podstawie umów zawartych pomiędzy bankiem a zakładem ubezpieczeń powiązane bezpośrednio z produktem bankowym oraz na niepowiązane bezpośrednio z produktem bankowym, a także ubezpieczeniowych produktów o charakterze inwestycyjnym lub oszczędnościowym. Bank posiada zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Politykę w zakresie bancassurance. Bank przyjął jako model biznesowy rozwiązanie, w którym Bank w procesie oferowania ubezpieczeń z wykorzystaniem kanału bancassurance pełni rolę agenta/pośrednika ubezpieczeniowego na podstawie umowy podpisanej z zakładem ubezpieczeniowym. W ramach modelu agencyjnego klienci zawierają, ze współpracującym/i z Bankiem zakładami ubezpieczeń, indywidualne umowy ubezpieczenia z oferty Banku. W umowach tych klienci pełnią rolę ubezpieczonych i ubezpieczających. W 2016 skala działalności w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego pozostała niska. Ten obszar działalności nie stanowił istotnego źródła przychodów w działalności Banku. Bank nie oferuje produktów o charakterze ubezpieczeniowo-inwestycyjnym, w szczególności ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. Rada Nadzorcza, Zarząd otrzymują cykliczne raporty dotyczące działalności w zakresie ubezpieczeń.

Monitorowanie ryzyka stanowi część bieżącego procesu zarządzania ryzykiem i sprawozdawania o ryzyku w działalności Banku.

System sprawozdawczości zarządczej dostarcza informacji na temat rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku, umożliwia ocenę skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem i służy monitorowaniu przestrzegania limitów wewnętrznych.

Monitorowanie ryzyka odbywa się w Banku z częstotliwością dostosowaną do wielkości i charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku oraz umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu działalności.

Bank identyfikuje również inne ryzyka podlegające ocenie istotności w trakcie procesu wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego. Należą do nich :

- Ryzyko cyklu gospodarczego,
- Ryzyko strategiczne,
- Ryzyko utraty reputacji,
- Ryzyko transferowe.

Bank wprowadził również do systemu zarządzania ryzykiem elementy zarządzania ryzykiem wynikającym ze zmian warunków makroekonomicznych.

W Banku zostały przyjęte i zatwierdzone limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach jego działania. Poziom limitów wewnętrznych jest dostosowany do akceptowalnego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku.

Dodatkowo również, zgodnie z Uchwałą KNF Bank został zobowiązany do przestrzegania nadzorczych miar płynności, które mają wpływ na ograniczanie ryzyka w tym obszarze.

Bank określił w procedurach wewnętrznych zasady ustalania i aktualizowania wysokości limitów wewnętrznych, oraz częstotliwości monitorowania ich przestrzegania i raportowania.

Nadzór nad Wydziałem Ryzyk Bankowych sprawuje Wiceprezes d.s. Finansów.

Nadzór w zakresie ryzyka kredytowego sprawuje Prezes Zarządu.

Bank posiada również regulację wewnętrzną dotyczącą ustanawiania prawnych form zabezpieczeń wierzytelności, w której określono rodzaje prawnych form zabezpieczeń, która stanowi Załącznik Nr 4 do niniejszej informacji.

V. Fundusze własne

Fundusze własne Banku wyznaczono zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 r. (CRR), Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady(UE) 3013/36/UE (CRD IV) oraz zgodnie z art. 127 ustawy Prawo bankowe.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa ekonomicznego, Bank utrzymuje fundusze własne na poziomie dostosowanym do rozmiaru prowadzonej działalności.

Bank zwiększa poziom funduszy własnych poprzez coroczne odpisy z zysku na fundusz rezerwowy oraz uzupełniająco poprzez zwiększenie funduszu udziałowego.

1. Fundusze własne Banku obejmują :

- 1) Kapitał Tier I,
- 2) Kapitał Tier II.

2. Kapitał Tier I Banku obejmuje:

- 1) Kapitał podstawowy Tier I, na który składają się:
 - wpłacony fundusz udziałowy, z zastosowaniem okresu przejściowego,
 - zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego,
 - niepodzielny zysk z lat ubiegłych, po uzyskaniu zgody właściwego organu,
 - kapitał rezerwowy,
 - fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej;
- 2) Pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I:
 - wartości niematerialne i prawne wycenione wg wartości bilansowej,
 - wzajemne krzyżowe powiązania kapitałowe zaliczane do funduszy podstawowych Tier I,
 - strata z lat ubiegłych, strata netto bieżącego okresu, strata w trakcie zatwierdzania.
- 3) Dodatkowy kapitał Tier I, który stanowi:
 - Instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 52.CRR,
- 4) Pomniejszenia dodatkowego kapitału Tier I:
 - wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do dodatkowego kapitału podstawowego, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku.

3. Kapitał Tier II. Banku obejmuje:

- w ramach korekt okresu przejściowego - fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych,
- krzyżowe powiązania kapitałowe.

Fundusz udziałowy Banku od 1stycznia 2014 r., Bank wykazuje w rachunku funduszy własnych w ramach korekt okresu przejściowego tj;

Podstawą obliczeń jest kwota opłaconych przez udziałowców udziałów wg stanu na 31.12.2011 r., powyższa kwota jest pomniejszana o wszelkie wypłaty i wyksięgowania udziałów, które miały miejsce w latach 2012-2013,

Każdego roku, kwota udziałów jest umniejszana o wartość stanowiącą iloczyn kwoty oraz stawki amortyzacji ustalonej przez KNF tj: 20% w 2014 r, po 10% w kolejnych latach, oraz jednorazowo 10% na koniec 2021 roku.

Fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych Bank wykazuje w pozycjach korekty okresu przejściowego, tzn. usuwając z pozycji kapitału Tier II fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych.

Strukturę funduszy własnych przedstawia poniższa tabela :
w zł:

F. udziałowy (po korektach okresu przejściowego)	643.860,-
Kapitał rezerwowy	22.579.082,-
Fundusze ogólne ryzyka bankowego	500.000,-
Razem	23.722.942,-
Pozycje pomniejszające fundusze podstawowe (wartości niematerialne i prawne)	83.999,-
Wymagany Kapitał Tier I	23.638.943,-
Kapitał Tier II (Korekta okresu przejściowego -fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych)	
Łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II	

Wartość jednego udziału wynosi 70 zł.

W ramach funduszy podstawowych Banku, przeważa fundusz rezerwowy (fundusz zasobowy), który stanowi 93,59% funduszy własnych Banku. Źródłem wzrostu funduszu rezerwowego jest w większości nadwyżka bilansowa.

Wysokość funduszy własnych na dzień 31.12.2016 r. wynosiła 24 126 649,27,-zł .

Bank nie planował i nie dokonał wypłaty dywidendy w 2016 r.

Bank nie dokonywał w 2016 r. sekurytyzacji aktywów.

V. Adekwatność kapitałowa - Wymogi kapitałowe

1. Bank wyznacza łączny wymóg kapitałowy w zakresie portfela bankowego. Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka, tym samym oblicza łączną wielkość wymogu kapitałowego (wewnętrzny wymóg kapitałowy) w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego. Punktem wyjścia dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy. Następnie Bank ocenia, czy regulacyjny wymóg kapitałowym w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne, koncentracji oraz dodaje wymogi kapitałowe na pozostałe istotne rodzaje ryzyka.

Kapitał wewnętrzny stanowi sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego oraz dodatkowych wymogów kapitałowych obliczonych zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, tj;

- Kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka obliczany jest jako koszt lub utracony przychód, który może pojawić się w wyniku zaistniałej sytuacji nieoczekiwanej,
- Koszt lub utracony przychód obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne,
- Część lub całość kosztów czy też utraconych przychodów można zabezpieczyć z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy,
- Dodatkowym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych rodzajów ryzyka będzie kwota o jaką koszt lub utracony przychód przekroczy akceptowalny poziom ryzyka.

2. Minimalna wartość łącznego współczynnika kapitałowego winna wynosić 13,25%, tym samym kapitał regulacyjny stanowi 68% funduszy własnych Banku.

Kierując się danymi historycznymi, apetytem na ryzyko oraz celami strategicznymi Bank wyznaczył poziomy poszczególnych, istotnych rodzajów ryzyka bankowego, wyrażone wielkością alokowanych funduszy własnych, z podziałem na :

1) Ryzyko kredytowe 64% funduszy własnych:

- Regulacyjny wymóg kapitałowy – 58%,
- Dodatkowy wymóg kapitałowy (Filar II) – 6%,

- 2) Ryzyko operacyjne – 10% funduszy własnych:
- Regulacyjny wymóg kapitałowy – 10% ,
 - Dodatkowy wymóg kapitałowy (Filar II) – 16%,
- 3) Ryzyko koncentracji – 1% funduszy własnych ,
- 4) Ryzyko płynności – 5 % funduszy własnych,
- 5) Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej – 8% funduszy własnych,
- 6) Ryzyko kapitałowe – 2% funduszy własnych.

W limitach alokacji kapitału, Bank nie wyznaczył limitu na ryzyko braku zgodności, pomimo uznania za ryzyko istotne. Ryzyko braku zgodności jest pokryte wymogiem kapitałowym na ryzyko operacyjne.

14. Poniższe zestawienie przedstawia poziom wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka według stanu na dzień 31.12.2016 roku.

Wyszczególnienie	Kwota (tys.zł)
Ryzyko kredytowe	8 724,-
Ryzyko operacyjne	1 660,-
Pozostałe wymogi	-----
Łączny wymóg na ryzyka Filaru I	10384,-
Ryzyko kredytowe	0,-
Ryzyko koncentracji zaangażowań	16,-
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	1582,-
Ryzyko płynności	0,-
Ryzyko wyniku finansowego	0,-
Ryzyko kapitałowe	0,-
Pozostałe ryzyka	
Łączna wartość wewnętrznych wymogów kapitałowych	11 982,-
Współczynnik wypłacalności [%]	18,21%
Wewnętrzny współczynnik wypłacalności [%]	15,78%

Wymogi kapitałowe w ramach I i II Filaru NUK włączone są do raportowania i sprawozdawczości dotyczącej adekwatności kapitałowej.

Polityka w zakresie zarządzania kapitałem została zatwierdzona przez Radę Nadzorczą i podlega corocznym przeglądom. Bank wyznaczył limity ograniczające ryzyko w oparciu o oszacowany kapitał wewnętrzny, a limity są przestrzegane.

VI. Wymogi kapitałowe - ryzyko kredytowe

1. Bank oblicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego jako sumę ekspozycji ważonych ryzykiem przemnożoną przez 8%,

2. Przez ekspozycję należy rozumieć aktywa i zobowiązanie pozabilansowe,

3. Sumę kwot ekspozycji ważonych ryzykiem oblicza się jako sumę wartości bilansowych oraz ekwiwalentów bilansowych poszczególnych kategorii ekspozycji pomnożonych przez przypisane procentowe wagi ryzyka, zgodnie z metodą standardową opisaną w załączniku Nr 4 do Uchwały nr 76/2010 KNF i rozporządzenia 575/2013 z dnia 26.06.2013 r.

4. W przyjętej przez Bank metodzie standardowej wartość ekspozycji w przypadku aktywów jest równa wartości bilansowej, a w przypadku udzielonych zobowiązań pozabilansowych jest równa ekwiwalentowi bilansowemu ekspozycji.

5. Aktywa i pasywa oraz zobowiązania pozabilansowe wycenia się zgodnie z zasadami określonymi w Ustawie o rachunkowości tj. wycena aktywów pomniejszana jest o utworzone rezerwy celowe oraz odpisy z tytułu utraty trwałej wartości.

6. Ekwiwalent bilansowy ekspozycji z tytułu udzielonych zobowiązań pozabilansowych oblicza się jako iloczyn nominalnej wartości zobowiązania i procentowej wagi ryzyka produktu przypisanej zgodnie z klasyfikacją zamieszczoną w załączniku nr 4 do Uchwały nr 76/2010 KNF.

7. Podział na klasy ekspozycji dla celów ustalenia wagi ryzyka dokonuje w Banku - Wydział Finansowo-Księgowy w porozumieniu z innymi komórkami organizacyjnymi Banku.

8. Dla wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, ekspozycję uznaje się za przeterminowaną, jeżeli przeterminowanie przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota przekracza w przypadku ekspozycji detalicznych 500,- złotych, a w przypadku pozostałych klas ekspozycji przeterminowana kwota przekracza 3.000,-złotych.

9. Ryzyko kredytowe Bank definiuje jako ryzyko poniesienia straty finansowej spowodowanej nieoczekiwanym niewykonaniem zobowiązania lub pogorszeniem się zdolności kredytowej zagrażającej wykonaniu zobowiązania.

10. Ekspozycje zagrożone – są to ekspozycje zaklasyfikowane do ekspozycji „poniżej standardu”, „ekspozycji wątpliwych”, „ekspozycji straconych”.

11. Należności z rozpoznaną utratą wartości należy rozumieć jako ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do grupy zagrożonych.

12. Należności bez utraty wartości to ekspozycje zakwalifikowane do kategorii normalne i pod obserwacją.

13. Dla potrzeb naliczenia odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych sklasyfikowanych do kategorii „normalnej”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe”, lub „stracone”, stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 235 poz. 1589 z późniejszymi zmianami) oraz zasady określone w procedurze wewnętrznej w sprawie tworzenia rezerw celowych.

Opis stosowanego podejścia i metod przyjętych do ustalania korekt wartości i rezerw zawierają „Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków dla Uczestników Systemu Ochrony SGB” będące załącznikiem Nr 5 do niniejszej informacji.

14. Poniższa tabela przedstawia kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej z klas ekspozycji.

zł.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota	Ekspozycja ważona ryzykiem 8%
1	Ekspozycje wobec rządów lub banków centralnych	0	0
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	3.705.268,-	296.421,-
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	7.829,-	626,-
4.	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0
5.	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
6.	Ekspozycje wobec instytucji	1.188,-	95,-
7.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	30.557.922,-	2.444.634,-
8.	Ekspozycje detaliczne	4.527.096,-	362.168,-
9.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	61.897.761,-	4.951.821,-
10.	Ekspozycje , których dotyczy niewykonanie zobowiązanie	6.084,-	487,-
11.	Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0
12.	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
13.	Ekspozycje z tytułu należności od instytucji przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0
14.	Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0	0
15.	Ekspozycje kapitałowe	1.699.200,-	135.936,-
16.	Inne ekspozycje-pozostałe	6.661.334,-	532.907,-
	RAZEM	109.063.682,-	8.725.095,-

VIII. Kapitał wewnętrzny

Kapitał wewnętrzny na ryzyko kredytowe:

Punktem wyjścia dla ustalenia kapitału wewnętrznego na ryzyko kredytowe jest kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe.

Kapitałem regulacyjnym zabezpieczona została znaczna część ryzyka, związana z ryzykiem niewypłacalności kontrahenta.

Bank oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe z tytułu:

- wzrostu udziału portfela kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym,
- całkowitego braku skuteczności przyjętych zabezpieczeń, które stanowią instrumenty pomniejszenia podstawy naliczania rezerw celowych,

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla powyższych czynników, opisane w Zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym;

Wynikiem testów jest koszt, jaki Bank poniósłby na skutek w/w sytuacji. Dodatkowym wymogiem kapitałowym na ryzyko kredytowe jest kwota, o jaką suma wyników testów warunków skrajnych przekracza 1% funduszy własnych Banku;

Kapitałem wewnętrznym na ryzyko kredytowe jest suma regulacyjnego wymogu kapitałowego oraz dodatkowego wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe.

Kapitał wewnętrzny na ryzyko operacyjne:

Punktem wyjścia dla ustalenia kapitału wewnętrznego na ryzyko operacyjne jest kapitał regulacyjny na ryzyko operacyjne.

Kapitałem regulacyjnym zabezpieczona została część ryzyka wynikająca ze skali prowadzonej działalności;

Dodatkowy wymóg na ryzyko operacyjne Bank oblicza z tytułu zagrożenia związanego z jednoczesnym zrealizowaniem się potencjalnych zdarzeń operacyjnych, dla których w procesie samooceny spełnione są łącznie poniższe warunki:

- prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka jest średnie lub wysokie,

- skutki ekonomiczne są wysokie.

Wynik testów warunków skrajnych, -strata- o ile przewyższy poziom regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne ma wpływ na tworzenie dodatkowego (wewnętrznego) wymogu kapitałowego. Wymogiem kapitałowym jest różnica pomiędzy obliczoną stratą a regulacyjnym wymogiem kapitałowym na ryzyko operacyjne.

Kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji:

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji w przypadku przekroczenia limitów koncentracji tj:

- Koncentracji dużych zaangażowań,
- Koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia,
- Koncentracji w ten sam sektor gospodarczy,
- Koncentracji w ten sam region gospodarczy;

Bank wylicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji jako iloczyn przekroczeń limitów w tym zakresie i wskaźnika 8%.

Kapitałem wewnętrznym na ryzyko koncentracji jest suma powyższych kwot.

Kapitał wewnętrzny na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej z tytułu zagrożenia związanego ze skrajną zmianą poziomu stóp procentowych, wysokim poziomem spłaty kredytów przed terminem, bądź wysoką zrywalnością depozytów.

1. Bank dokonuje testów warunków skrajnych dla zaistnienia następujących sytuacji:

- 1) wysokiej zmiany stóp procentowych i jej wpływu na wynik finansowy;
 - 2) wysokiego wzrostu wykorzystywania przez klientów opcji i jego wpływu na wynik finansowy.
2. Dla w/w testów obliczona jest zmiana wyniku i stanowi ona podstawę do oszacowania kapitału wewnętrznego na ryzyko stopy procentowej.
3. Do przeprowadzania testów Bank zakłada zmianę stóp procentowych o 200 punktów bazowych.

Kapitał wewnętrzny na ryzyko płynności;

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko płynności z tytułu zagrożenia związanego z:

- 1) nagłym wypływem znaczącej kwoty depozytów;
 - 2) nagłym wzrostem niezrealizowanych zobowiązań pozabilansowych udzielonych dotyczących finansowania.
- W teście wrażliwości Bank bada jak wypływ depozytów, w okresie do 30 dni, wpłynie na wskaźnik LCR. Koszt przywrócenia wskaźnika LCR do minimalnego, wymaganego przepisami poziomu¹, stanowiący jednocześnie podstawę do oszacowania kapitału wewnętrznego, obliczany jest według następujących zasad:
- 1) skorygowanie wskaźnika LCR poprzez zamianę kwoty z tytułu wypływu depozytów;
 - 2) wyznaczenie brakującej kwoty aktywów płynnych, jeżeli wypływ depozytów spowoduje spadek wskaźnika LCR poniżej minimalnego, wymaganego przepisami poziomu²;
 - 3) wyznaczenie kosztu (w skali 12 miesięcy) jako: iloczyn kwoty niedoboru oraz różnicy stawek pomiędzy oprocentowaniem kredytu obrotowego w rachunku kredytowym udzielanego przez Bank Zrzeszający i stopą referencyjną NBP (jeżeli ta różnica jest dodatnia, w przeciwnym wypadku jest 0).
2. Kapitałem wewnętrznym na ryzyko płynności jest kwota, o jaką suma wyników testów warunków skrajnych, przekracza określony wskaźnik.

¹ Wymóg dotyczy pokrycia płynności wprowadza się zgodnie z następującymi etapami: 70% wymogu od 1 stycznia 2016 r., 80% wymogu od 1 stycznia 2017 r., 100 % wymogu od 1 stycznia 2018 r., dla uczestników SSO wskaźnik LCR (uwzględniający traktowanie środków na rachunkach Minimum depozytowego jako aktywa płynne) poziom zgodny z obowiązującymi przepisami pomnożony przez współczynnik 0,8.

² J.w.

Kapitał wewnętrzny na ryzyko kapitałowe:

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko kapitałowe z tytułu zagrożenia związanego ze spadkiem funduszu udziałowego oraz skrajnym wzrostem kapitału wewnętrznego.

1. Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla czynników, o których mowa wyżej przy jednoczesnej konieczności utrzymania adekwatności kapitałowej na poziomie określonym w kapitałowych celach strategicznych opisany szczegółowo w obowiązującej w Banku strategii zarządzania i planowania kapitałowego.
2. Wynikiem przeprowadzonych testów jest koszt, jaki poniósłby Bank na skutek wystąpienia sytuacji, o których mowa w ust. 1.
3. Kapitałem wewnętrznym na ryzyko kapitałowe jest powyżej wyznaczona kwota.

Dźwignia finansowa:

Rozporządzenie 575/2013 (CRR art. 451) Bank mierzy ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej poprzez obliczanie, wskaźnika dźwigni finansowej liczonego jako wyrażony w procentach udziału kapitału Tier I w łącznej kwocie aktywów według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych: wskaźnik dźwigni w pełni wprowadzona definicja wynosi 8,05 a, definicja przejściowa 8,27. Bank ustalił limit wskaźnika dźwigni finansowej na poziomie minimum 3% taki jak w Systemie Ochrony.

Wg stanu na dzień 31.03.2016 r. wskaźnik ten wynosił: 8,65.

Wg stanu na dzień 30.06.2016 r. wskaźnik ten wynosił: 8,64.

Wg stanu na dzień 30.09.2016 r. wskaźnik ten wynosił: 8,67.

Wg stanu na dzień 31.12.2016 r. wskaźnik ten wynosił: 8,27.

Ujawnienia dotyczące bufora antycyklicznego:

Bufor kapitałowy 1,25%

Stan na dzień 31.03.2016 r.: łączna kwota ekspozycji na ryzyko wynosi 124 464 968 ,- kwota bufor zabezpieczający: 1 555 812 ,-,

Stan na dzień 30.06.2016 r.: łączna kwota ekspozycji na ryzyko wynosi 130 387 256 ,- kwota bufor zabezpieczający: 1 629 841 ,-,

Stan na dzień 30.09.2016 r.: łączna kwota ekspozycji na ryzyko wynosi 130 646 595 ,- kwota bufor zabezpieczający: 1 633 082 ,-,

Stan na dzień 31.12.2016 r.: łączna kwota ekspozycji na ryzyko wynosi 129 814 420 ,- kwota bufor zabezpieczający: 1 622 680 ,-,

Dane ze sprawozdania COREP

IX. Ekspozycje kredytowe – ryzyko kredytowe

1. Bank działa w rejonie geograficznym zgodnie ze Statutem. W swoich analizach odnośnie ryzyka kredytowego przyjmuje podział na powiaty :

Region 1 – Powiat Kępno

Region 2 – Powiat Ostrzeszów

Region 3 – Powiat Wieruszów

Gmina Bolesławiec i Łubnice działa na terenie powiatu wieruszowskiego (woj. łódzkie) , pozostałe gminy to teren działania województwa wielkopolskiego.

1.1. Strukturę geograficzną bilansowych i pozabilansowych należności kredytowych według stanu na dzień 31.12.2016 roku przedstawia poniższa tabela:

Wartość nominalna

Lp	obszary geograficzne	Kwota (w tys zł)
	Region 1 – Powiat Kępno	105 299,-
	Region 2 – Powiat Ostrzeszów	27 150,-
	Region 3 – Powiat Wieruszów	21 182,-

1.2. Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej na dzień 31.12.2016 roku, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego oraz średnią kwotę ekspozycji w okresie od 31.12.2015 r. roku do 31.12.2016 roku w podziale na klasy przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2016 r. w zł	Średnia kwota w okresie od 31.12.2015 r. do 31.12.2016r.
	ekspozycje wobec rządów lub banków centralnych	1.250.586,-	1.094.156,-
	ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	18.526.339,-	16.741.020,-
	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	39.144,-	38.738,-
	ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	---	---
	ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	---	---
	ekspozycje wobec instytucji	122.104.843,-	103.327.620,-
	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	39.773.692,-	41.299.395,-
	ekspozycje detaliczne	6.049.098,-	6.205.368,-
	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	83.190.436,-	78.460.012,-
	ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	4.056,-	83.004,-
	pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	---	---
	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	---	---
		---	---
	Ekspozycje z tytułu należności od instytucji przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	---	---
	ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	---	---
	ekspozycje kapitałowe	1.699.200,-	1.699.200,-
	inne ekspozycje	13.223.895,-	13.679.134,-
	RAZEM	285.861.289,-	262.627.647,-

1.3. Bank przyjmuje, iż klasy ekspozycji kredytowych, które stanowią 60% portfela kredytowego wyznaczają istotne klasy ekspozycji.

2. Struktura zaangażowania bilansowego Banku wobec poszczególnych sektorów:

2.1. Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora finansowego według typu kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2016 roku przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w zł
	Banki	
	Należności normalne	124.361.867,-
	Należności pod obserwacją	
	Należności zagrożone	
	Razem	124.361.867,-

Największe zaangażowanie wobec podmiotów finansowych, Bank posiada w Banku Zrzeszającym, w którym ulokowane są środki bieżące Banku jak i lokaty terminowe. Środki wobec Banku Zrzeszającego są należnościami normalnymi. Nie wystąpiły należności w sytuacji zagrożonej.

2.2. Strukturę zaangażowania bilansowego Banku wobec sektora niefinansowego w podziale na typ kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2016 roku przedstawia poniższa tabela.

Wartość netto

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w zł
	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	-0-
	Należności normalne	-0-
	Należności pod obserwacją	-0-
	Należności zagrożone	-0-
	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	
	Należności normalne	8 204 197,21
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
	Korekta wartości	44 448,40
	Odsetki	5 334,79
	Rezerwy celowe	0
	Przedsiębiorcy indywidualni	
	Należności normalne	5 477 106,30
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	40 600,-
	Korekta wartości	38 388,93
	Odsetki	168 518,22
	Rezerwy celowe	8 600,-
	Osoby prywatne	
	Należności normalne	29 841 385,17
	Należności pod obserwacją	78 630,-
	Należności zagrożone	191 589,57
	Korekta wartości	514 359,68
	Odsetki	36 374,83
	Rezerwy celowe	206 507,37
	Rolnicy indywidualni	
	Należności normalne	80 393 709,42
	Należności pod obserwacją	346 010,08
	Należności zagrożone	346 290,04
	Korekta wartości	904 418,78

	Odsetki	48 981,49
	Rezerwy celowe	282 086,90
	Instytucje niekomercyjne, fundacje	151 110,-
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	5 848,89
	Korekta wartości	8,48
	Odsetki	0
	Rezerwy celowe	0
	Razem:	123 325 186,65
	Należności normalne	124 067 508,10
	Należności pod obserwacją	424 640,08
	Należności zagrożone	578 479,61
	ESP	1 507 464,68
	Odsetki	259 217,81
	Rezerwa	497 194,27

Największe zaangażowanie kredytowe Bank posiada w sektorze niefinansowym, a szczególnie w sektorze rolnicy indywidualni i osoby prywatne. Należności zagrożone sektora niefinansowego stanowią niewielki procent zaangażowania w cały sektor niefinansowy.

2.3. Strukturę zaangażowania bilansowego Banku wobec sektora budżetowego w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2016 roku przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wartość w zł
Należności normalne	18 532 093,81
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Korekta wartości	21 198,47
Odsetki	15 443,36
Rezerwy celowe	0
Razem zaangażowanie sektor budżetowy	18 526 178,70

Spółdzielczy Bank Ludowy w Kępnie kredytuje jednostki budżetu terytorialnego zlokalizowane na terenie swojego działania. Należności wobec tego sektora są należnościami w sytuacji normalnej.

19.4. Strukturę zaangażowania bilansowego Banku w poszczególnych branżach w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2016 roku przedstawia poniższa tabela.

Wielkości raportowane								
Sektor gospodarki	Grupa ryzyka	Kapitał	Odsetki	ESP	Portfel kredytowy brutto	Rezerwa	Zobowiązania pozabilansowe	Wartość netto ekspozycji
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	normalna	18 532 093,81	15 443,36	21 198,47	18 526 338,70			18 526 338,70
	pod obserwacją				0,00			0,00
	poniżej standardu				0,00			0,00
	wątpliwej				0,00			0,00
	straconej				0,00			0,00
	Suma		18 532 093,81	15 443,36	21 198,47	18 526 338,70	0,00	0,00
Budownictwo	normalna	2 054 105,38	0,06	27 757,20	2 026 348,24		1 067 496,96	3 093 845,20

	pod obserwacją				0,00			0,00
	poniżej standardu				0,00			0,00
	wątpliwej				0,00			0,00
	straconej				0,00			0,00
	Suma	2 054 105,38	0,06	27 757,20	2 026 348,24	0,00	1 067 496,96	3 093 845,20
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	normalna	1 841 127,79	173,46	8 713,49	1 832 587,76	0,00	964 500,00	2 797 087,76
	pod obserwacją				0,00			0,00
	poniżej standardu				0,00			0,00
	wątpliwej				0,00			0,00
	straconej				0,00			0,00
	Suma	1 841 127,79	173,46	8 713,49	1 832 587,76	0,00	964 500,00	2 797 087,20
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją; Pozostała działalność usługowa	normalna	177 730,00	8,48	6 066,98	171 671,50		150 000,00	321 671,50
	pod obserwacją				0,00			0,00
	poniżej standardu				0,00			0,00
	wątpliwej				0,00			0,00
	straconej				0,00			0,00
	Suma	177 730,00	8,48	6 066,98	171 671,50	0,00	150 000,00	321 671,50
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	normalna	23 891,64	44,18	7,93	23 927,89		74 108,36	98 036,25
	pod obserwacją				0,00			0,00
	poniżej standardu				0,00			0,00
	wątpliwej				0,00			0,00
	straconej				0,00			0,00
	Suma	23 891,64	44,18	7,93	23 927,89	0,00	74 108,36	98 036,25
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	normalna	942 233,00		1 523,20	940 709,80		0,00	940 709,80
	pod obserwacją				0,00			0,00
	poniżej standardu				0,00			0,00
	wątpliwej				0,00			0,00
	stracone				0,00			0,00
	Suma	942 233,00	0,00	1 523,20	940 709,80	0,00	0,00	940 709,80
Edukacja	normalna	0,00			0,00		35 000,00	35 000,00
	pod obserwacją				0,00			0,00
	poniżej standardu				0,00			0,00
	wątpliwej				0,00			0,00
	stracone				0,00			0,00
	Suma	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	35 000,00	35 000,00
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	normalna				0,00			0,00
	pod obserwacją				0,00			0,00
	poniżej standardu				0,00			0,00
	wątpliwej				0,00			0,00
	stracone				0,00			0,00
	Suma	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Górnictwo i wydobywanie	normalna	58 000,00		1 209,41	56 790,59			56 790,59
	pod obserwacją				0,00			0,00
	poniżej standardu				0,00			0,00
	wątpliwej				0,00			0,00
	stracone				0,00			0,00
	Suma	58 000,00	0,00	1 209,41	56 790,59	0,00	0,00	56 790,59
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	normalna	1 151 614,83	353,42	7 553,50	1 144 414,75		365 790,24	1 510 204,99
	pod obserwacją				0,00			0,00
	poniżej standardu	40 000,00	1 144,14	0,00	41 144,14	8 000,00	0,00	33 144,14
	wątpliwe				0,00			0,00

	stracona	0,00	17 811,70	0,00	17 811,70	0,00	0,00	17 811,70
	Suma	1 191 614,83	19 309,26	7 553,50	1 203 370,59	8 000,00	365 790,24	1 561 160,83
Inne	normalnej	30 324 576,52	4 442,36	513 647,00	29 815 371,88	63 671,91	2 113 888,89	31 865 588,86
	pod obserwacją	78 630,00	94,58	619,60	78 104,98	556,66		77 548,32
	poniżej standardu	25 810,96	42,98	387,16	25 466,78	5 162,19		20 304,59
	wątpliwej	57 324,00	648,32	1 719,72	56 252,60	28 662,00		27 590,60
	straconej	108 954,61	176 029,87	1 760,33	283 224,15	108 954,61		174 269,54
	Suma	30 595 296,09	181 258,11	518 133,81	30 258 420,39	207 007,37	2 113 888,89	32 165 301,91
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	normalnej	36 590,00		345,23	36 244,77			36 244,77
	pod obserwacją				0,00			0,00
	poniżej standardu				0,00			0,00
	wątpliwej				0,00			0,00
	straconej				0,00			0,00
	Suma	36 590,00	0,00	345,23	36 244,77	0,00	0,00	36 244,77
Przetwórstwo przemysłowe	normalnej	3 747 204,52	566,21	18 848,37	3 728 922,36		316 085,07	4 045 007,43
	pod obserwacją				0,00			0,00
	poniżej standardu				0,00			0,00
	wątpliwej				0,00			0,00
	straconej	100,00	8 876,56		8 976,56	100,00		8 876,56
	Suma	3 747 304,52	9 442,77	18 848,37	3 737 898,92	100,00	316 085,07	4 053 883,99
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	normalne	80 393 709,42	29 810,07	896 085,81	79 527 433,68	0,00	6 225 338,00	85 752 771,68
	pod obserwacją	346 010,08	22,67	3 927,63	342 105,12	5 190,15		336 914,97
	poniżej standardu				0,00			0,00
	wątpliwe	138 786,60	0,00	1 708,00	137 078,60	69 393,30	13,40	67 698,70
	stracone	207 503,44	29 974,54	2 697,34	234 780,64	207 503,44		27 277,20
	Suma	81 086 009,54	59 807,28	904 418,78	80 241 398,04	282 086,89	6 225 351,40	86 184 662,55
Rybactwo (PKD 2004)	normalne				0,00			0,00
	pod obserwacją				0,00			0,00
	poniżej standardu				0,00			0,00
	wątpliwe				0,00			0,00
	stracone				0,00			0,00
	Suma	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Transport i gospodarka magazynowa; Informacja i komunikacja	normalne	748 047,14		6 992,66	741 054,48		414 220,86	1 155 275,34
	pod obserwacją				0,00			0,00
	poniżej standardu				0,00			0,00
	wątpliwe				0,00			0,00
	stracone				0,00			0,00
	Suma	748 047,14	0,00	6 992,66	741 054,48	0,00	414 220,86	1 155 275,34
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	normalne	2 568 677,86		5 894,12	2 562 783,74		3 522,14	2 566 305,88
	pod obserwacją				0,00			0,00
	poniżej standardu				0,00			0,00
	wątpliwe				0,00			0,00
	stracone				0,00			0,00
	Suma	2 568 677,86	0,00	5 894,12	2 562 783,74	0,00	3 522,14	2 566 305,88
RAZEM:		143 602 721,60	285 486,96	1 528 663,15	142 359 545,41	497 194,26	11 729 963,92	153 592 315,07

Strukturę ekspozycji według okresów zapadalności na dzień 31.12.2016 roku przedstawia poniższa tabela.

(wartość nominalna)

Istotne klasy ekspozycji	<= 1 m-ca	> 1 m-ca <= 3 miesiące	> 3 miesiące <= 6 miesiące	> 6 miesiące <= 1 rok	> 1roku <= 2 lata	> 2 lat <=5 lat	> 5 lat <= 10 lat	> 10 lat <=20 lat	powyżej 20 lat	Razem
Sektor finansowy:	130084	0	0	0	0	0	0	0	0	130084
Banki centralne	5746	0	0	0	0	0	0	0	0	5746
Banki i oddziały instytucji	124338	0	0	0	0	0	0	0	0	124338
Sektor niefinansowy:	3767	7402	13693	18141	15197	27529	24737	12999	2647	126112
Przedsiębiorstwa	221	221	552	3702	1297	1582	231	397	1042	9245
Gospodarstwa domowe	3545	7181	13141	14379	13840	25917	24506	12602	1605	116716
Instytucje niekomercyjne	1	0	0	60	60	30	0	0	0	151
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	291	305	837	2127	6399	8363	210	0	18532
Instytucje samorządowe	0	291	305	837	2127	6399	8363	210	0	18532
Pozostałe aktywa	42	0	0	585	84	57	97	157	5509	6531
RAZEM:	133893	7693	13998	19563	17408	33985	33197	13366	8156	281259

Bilansowe kwoty ekspozycji z nierozpoznaną utratą wartości, rozpoznaną utratą wartości i przeterminowanych, w podziale na istotne obszary geograficzne na dzień 31.12.2016 roku zawiera poniższa tabela

Wyszczególnienie	Powiat Kępno	Powiat Wieruszów	Powiat Ostrzeszów	Razem
Należności normalne	101 460 223,72	20 131 516,89	21 007 861,30	142 599 601,91
Odsetki	27 434,44	6 588,45	16 818,71	50 841,60
Należności przeterminowane	3 541,30	1 369,80	368,20	5 279,30
Rezerwy celowe	42 751,71	11 420,61	9 499,59	63 671,91
Korekta wartości	1 062 693,29	196 739,12	256 657,09	1 516 089,50
Należności pod obserwacją	139 010,08	207 000,-	78 630,-	424 640,08
Odsetki	22,67	0	94,58	117,25
Należności przeterminowane	826,58	0	0	826,58
Rezerwy celowe	2 085,15	11 420,61	556,66	5 746,81
Korekta wartości	2 460,64	196 739,12	619,60	4 545,79
Należności zagrożone	138 987,85	25 810,96	56 762,-	221 560,81
Odsetki	218 242,75	11 947,88	4 337,48	234 528,11
Należności przeterminowane	118 013,88	195 310,24	43 594,68	356 918,80
Rezerwy celowe	187 608,43	200 472,43	39 694,68	427 775,54
Korekta wartości	3 570,33	2 697,72	1 759,81	8 027,86

Należności poniżej standardu	0	25 810,96	0	25 810,96
Odsetki	42,98	0	1 144,14	1 187,12
Należności przeterminowane	0	0	40 000,-	40 000,-
Rezerwy celowe	0	5 162,19	8 000,-	13 162,19
Korekta wartości	0	387,16	0	387,16
Należności wątpliwe	138 786,60	0	56 762,-	195 548,60
Odsetki	0	0	648,32	648,32
Należności przeterminowane	0	0	562,-	562,-
Rezerwy celowe	69 393,30	0	28 662,-	98 055,30
Korekta wartości	1 708,-	0	1 719,72	3 427,72
Należności stracone	201,25	0	0	201,25
Odsetki	218 199,77	11 947,88	2 545,02	232 692,67
Należności przeterminowane	118 013,88	195 310,24	3 032,68	316 356,80
Rezerwy celowe	118 215,13	195 310,24	3 32,68	316 558,05
Korekta wartości	1 862,33	2 310,56	40,09	4 212,98

Stan i zmiany rezerw celowych wg stanu na 31.12.2016r

Kategorie należności	Stan na 01.01.2015r.	Zwiększenia rezerw	Wykorzystanie rezerw	Rozwiązanie rezerw	Stan na 31.12.2015r.	Wymagany poziom rezerw na koniec roku obrotowego na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 litera c) Ustawy
1	2	3	4	5	6	7
Należności normalne	67 653,95	49 695,12	0,00	53 677,16	63 671,91	0,00
- sektor finansowy					0,00	
- sektor niefinansowy	67 653,95	49 695,12		53 677,16	63 671,91	
- sektor budżetowy					0,00	
Należności pod obserwacją	6 882,89	19 231,92	0,00	20 368,00	5 746,81	0,00
- sektor finansowy					0,00	
- sektor niefinansowy	6 882,89	19 231,92		20 368,00	5 746,81	
- sektor budżetowy					0,00	
Należności poniżej standardu	19 839,71	84 410,55	0,00	91 088,07	13 162,19	0,00
- sektor finansowy					0,00	
- sektor niefinansowy	19 839,71	84 410,55		91 088,07	13 162,19	

- sektor budżetowy					0,00	
Należności wątpliwe	91 455,00	171 580,61	0,00	164 980,31	98 055,30	0,00
- sektor finansowy					0,00	
- sektor niefinansowy	91 455,00	171 580,61		164 980,31	98 055,30	
- sektor budżetowy					0,00	
Należności stracone	144 843,92	234 008,65	0,00	62 294,52	316 558,05	0,00
- sektor finansowy					0,00	
- sektor niefinansowy	144 843,92	234 008,65		62 294,52	316 558,05	
- sektor budżetowy					0,00	

Komentarz:

Bank charakteryzuje się niewielkim poziomem kredytów zagrożonych i przeterminowanych.

Portfel kredytowy jest zdywersyfikowany. W strukturze podmiotowej, kredyty udzielane rolnikom stanowią największą pozycję portfela niefinansowego, a w strukturze branżowej największy udział posiada rolnictwo i leśnictwo.

Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym jest dostosowana do profilu ryzyka i podlega corocznym przeglądom na podstawie procedur wewnętrznych. Bank dokonuje również analizy ilościowej i jakościowej portfela kredytowego jak również oceny adekwatności wysokości utworzonych rezerw celowych. Profil ryzyka kredytowego sporządzany jest na podstawie analiz kwartalnych.

X. Ryzyko kredytowe kontrahenta

1. Bank wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe.

Zasady wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego zostały przedstawione powyżej w pkt.VI.

2. Zasady tworzenia rezerw celowych zostały nakreślone w procedurze wewnętrznej Banku stanowiącej Załącznik Nr 5.

3. Rodzaje zabezpieczeń kredytowych, zasady wyceny zabezpieczeń, zasady dotyczące zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie wykorzystywanych w Banku nakreślono w procedurach wewnętrznych stanowiących Załącznik Nr 4.

4. W zakresie ryzyka koncentracji ekspozycji zabezpieczonych tym samym rodzajem zabezpieczenia Bank wyznaczył limity.

Wysokość przyjętych limitów jak i stopień ich wykorzystanie przedstawia poniższa tabela.

L.P	Zabezpieczenie	Limit f. własnych %-tys zł	Wartość ekspozycji Kwota w tys zł.	Wykorzystanie limitu
1.	Weksel własny i poręczenia	350% - 82 377,-	48 591,-	59%
2.	Przewłaszczenie	80% - 18 911,-	13 279,-	70%
3.	Blokada środków pieniężnych	10% - 2 364,-	0	0%
4.	kaucja	10% - 2 364,-	0	0%
5.	Cesja wierzytelności	20% - 4 728,-	698,-	15%
6.	Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	250% - 59 098,-	35 096,-	59%
7.	Hipoteka pozostała	350% - 82 377,-	51 100,-	62%
8.	gwarancja	10% - 2 364,-	0	0%
9.	Pozostałe zabezpieczenia	50% - 11 820,-	2 018,-	17%
10.	niezabezpieczone	100% - 23 639,-	2 839,-	12%

XI. Ryzyko kredytowe do wyliczania kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem

W 2016 roku Bank nie korzystał z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej i agencji kredytów eksportowych.

XII. Ryzyko operacyjne

1. W 2016 r. Bank w zakresie ryzyka operacyjnego stosował metodę podstawowego wskaźnika (BIA) wyliczenia wymogu kapitałowego na pokrycie tego ryzyka.
2. Wskaźnik stanowi średnią za okres 3 lat, wyników obliczonych jako suma poniższych pozycji rachunku zysków i strat Banku, ustalonych zgodnie z zasadami określonymi w Ustawie o rachunkowości, przy czym każda pozycja jest uwzględniona ze znakiem dodatnim lub ujemnym tj:
 - 1) przychody z tytułu odsetek,
 - 2) koszty z tytułu odsetek,
 - 3) przychody z tytułu prowizji,
 - 4) koszty z tytułu prowizji,
 - 5) przychody z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych o zmiennej kwocie dochodu,
 - 6) wynik operacji finansowych,
 - 7) pozostałe przychody operacyjne.
3. Wynik o którym mowa wyżej :
 - 1) uwzględnia:
 - a) przychody z tytułu najmu lub dzierżawy nieruchomości komercyjnych w pozostałych przychodach operacyjnych,
 - 2) nie uwzględnia:
 - a) salda utworzonych i rozwiązanych rezerw celowych,
 - b) kosztów operacyjnych, w tym: kosztów z tytułu opłat za usługi na rzecz Banku,
 - c) przychodów z tytułu zdarzeń nadzwyczajnych.
4. Jeżeli dane finansowe nie zostały zbadane przez biegłego rewidenta, Bank wykorzystuje dane szacunkowe. Po uzyskaniu opinii z badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta, Bank dokonuje niezwłocznie stosownej aktualizacji wyliczeń wskaźnika.
5. Wskaźnik oblicza się jako iloraz sumy dodatnich wartości wyników oraz liczby lat z dodatnimi wartościami wyników.
6. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego wyliczony według metody podstawowego wskaźnika stanowi 15% jego wartości tj. kwota 1660,- tys zł.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym stanowi element procesu zarządzania Bankiem. W procesie uczestniczą wszyscy pracownicy Banku ze względu, że ryzyko operacyjne dotyczy wszystkich obszarów działalności bankowej.

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą między innymi:

 - Rada Nadzorcza,
 - Zarząd,
 - Wydział Ryzyk Bankowych,
 - Jednostki i komórki organizacyjne Banku.

Nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem operacyjnym sprawuje Wiceprezes ds. Finansów. monitorowaniem, identyfikacją ryzyka operacyjnego zajmuje się Wydział Ryzyk Bankowych.

Do skuteczności identyfikacji i pomiaru ryzyka Bank wykorzystuje narzędzia:

 - dokumenty z audytów zewnętrznych, wewnętrznych,
 - rejestr skarg i reklamacji,
 - rejestr zdarzeń i strat operacyjnych,
 - wyniki testów i planów awaryjnych,
 - wyniki samooceny,
 - modele i metody,
 - wyniki KRI.

W 2016 r zarejestrowano w programie operacyjnym wspomagającym zarządzanie ryzykiem operacyjnym 471 incydentów, a łączna wielkość strat wynosiła 35.615,06 zł.

Zdarzenia wystąpiły w trzech liniach biznesowych:

- Detaliczna – 190 incydentów,
- Płatności i rozliczenia – 273 incydentów,
- Komercyjna – 8 incydenty

Kapitał regulacyjny był kapitałem wystarczającym na pokrycie ryzyka operacyjnego i Bank nie wyznaczył wewnętrznego wymogu na ryzyko operacyjne.

XIII. Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym

W 2016 roku wystąpiły ekspozycje kapitałowe (akcje) nabyte w celach strategicznych.

Podział ekspozycji ze względu na cel nabycia (przyczyny strategiczne) według stanu na dzień 31.12.2016 roku przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Rodzaj ekspozycji	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię
1	Akcje SGB Bank S.A. Poznań		1.698.200,-
2	Spółdzielczy System Ochrony-Poznań		1.000,-
	TUW Wielkopolska		2.400,-
	RAZEM		1.701.600,-

XV. Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego oraz ryzyko płynności:

1. Ryzyko stopy procentowej:

Pomiar ryzyka stopy procentowej oparty jest na następujących założeniach:

do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej, do oceny tego ryzyka Bank wykorzystuje również inne dodatkowe metody, np.: badania symulacyjne zmian w przychodach odsetkowych, zmian w kosztach odsetkowych i w konsekwencji zmian w wyniku odsetkowym. Badaniu i ocenie podlega wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku.

Analiza luki polega na określeniu wielkości niedopasowania między wrażliwymi na zmiany stopy procentowej aktywami i pasywami w poszczególnych przedziałach czasowych uwzględniających pierwszy możliwy termin zmian (przeszacowania) stóp procentowych.

Zakłada się, że zmiana stóp procentowych sama w sobie nie jest źródłem potencjalnych strat dla Banku. Narażenie na negatywne oddziaływanie na wyniki Banku związane jest z występującymi różnicami w wielkościach aktywów i pasywów przeszacowywanych w poszczególnych terminach.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku ma charakter:

- skonsolidowany – oznacza to, że obejmuje ono łącznie wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku,
- całościowy – uwzględniane są przy analizie wszystkie istotne dla Banku rodzaje ryzyka stopy procentowej w powiązaniu z innymi rodzajami ryzyka.

W ramach ryzyka stopy procentowej wyodrębnia się cztery zasadnicze kategorie ryzyka: ryzyko bazowe, ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania, ryzyko krzywej dochodowości oraz ryzyko opcji klienta (z czego w Banku najważniejszą rolę odgrywają ryzyko bazowe, ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania).

Bank uznaje za wrażliwe na zmianę stopy procentowej aktywa/pasywa i zobowiązania pozabilansowe. W ramach aktywów/pasywów o stałym i zmiennym oraz stało zmiennym oprocentowaniu Bank dokonuje ich podziału według terminów przeszacowania stóp procentowych, których oprocentowanie uzależnione jest od następujących stóp referencyjnych:

-stopy redyskonta weksli,

- stawki WIBID/WIBOR,
- stawki własnej Banku.

Przy określaniu terminów przeszacowania aktywów/pasywów, Bank przyjmuje następujące założenia:

- aktywa/pasywa, dla których oprocentowanie zmienne uzależnione jest od stawek referencyjnych kwalifikuje do przedziału przeszacowania zgodnego z założeniami danego produktu,
- aktywa/pasywa o zmiennym oprocentowaniu zależnym od stawki własnej Banku, kwalifikuje do przedziału przeszacowania od 1 do 30 dni włącznie,
- aktywa/pasywa o stałym oprocentowaniu kwalifikuje w dacie ich zapadalności/wymagalności – wg układu płynnościowego,
- aktywa/pasywa deponowane na lokatach O/N kwalifikuje do przedziału a'vista

Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z miesięczną częstotliwością. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są:

co miesiąc Zarządowi Banku oraz Członkom Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Ryzykami Bankowymi, co kwartał Radzie Nadzorczej Banku.

Wariantowa analiza wpływu zmiany wszystkich stóp referencyjnych na wynik odsetkowy, określana jest dla przedziałów przeszacowania stóp procentowych do 12 m-cy włącznie, dla aktywów/pasywów wrażliwych na zmianę stopy procentowej. Spadek stóp procentowych o 100 punktów bazowych powodowałby w Banku spadek dochodu w wyniku odsetkowym z tytułu ryzyka przeszacowania oraz ryzyka bazowego na dzień 31.12.2016 roku kwotę 102,--tys zł oraz zmianę w funduszach własnych 0,4%, a o 200 punktów bazowych 1582 ,- tys zł oraz zmianę w funduszach własnych 6,7 %.

Ustalone limity ograniczające ryzyko stopy procentowej nie zostały w Banku przekroczone.

2. Ryzyko płynności

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem płynności

W procesie zarządzania ryzykiem płynności w Banku uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza – która:
 - 1) w ramach pełnionego nadzoru dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem płynności w Banku;
 - 2) zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem płynności, zawarte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem;
 - 3) ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności na podstawie okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank;
 - 4) zatwierdza scenariuszowe plany awaryjne płynności.
2. Zarząd:
 - 1) zapewnia skuteczne działanie systemu zarządzania ryzykiem płynności;
 - 2) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem płynności;
 - 3) wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację zasad;
 - 4) odpowiada za utrzymanie ryzyka płynności na poziomie nie przekraczającym poziomu akceptowalnego przez Radę Nadzorczą wyrażonego apetytem i tolerancją na ryzyko.
3. Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Ryzykami Bankowymi (ALCO) , który:
 - 1) opiniuje niniejszą procedurę;
 - 2) opiniuje poziom limitów;
 - 3) identyfikuje potrzeby zmian w polityce płynnościowej Banku;
 - 4) ocenia poziom ryzyka płynności Banku.
4. Wydział Ryzyk Bankowych – będący komórką monitorującą ryzyko płynności, wykonujący zadania związane z:
 - 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka płynności oraz poziomu limitów;
 - 2) zapewnieniem zgodności niniejszej procedury ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
 - 3) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;

- 4) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, w tym płynności średnio i długoterminowej, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych, pogłębioną analizą płynności długoterminowej;
 - 5) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka płynności;
 - 6) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów;
 - 7) wyznaczaniem nadzorczych miar płynności;
 - 8) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko płynności,
 - 9) opracowywaniem scenariuszy sytuacji kryzysowych;
 - 10) sporządzaniem raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej.
5. Wydział Finansowo-Księgowy – będący komórką zarządzającą ryzykiem płynności, wykonujący zadania związane z:
- 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w zakresie zarządzania płynnością dzienną, bieżącą i krótkoterminową;
 - 2) optymalnym zarządzaniem środkami Banku oraz wywiązywaniem się Banku z zawartych umów, w tym zagospodarowywaniem nadwyżek środków,
 - 3) wyznaczaniem LCR i wewnętrznego NSRF;
6. Pozostałe komórki lub osoby odpowiedzialne za:
- 1) kontrolę i utrzymywanie limitów kasowych;
 - 2) sporządzanie wykazu kredytów do ewentualnej odsprzedaży na potrzeby Planu awaryjnego;
 - 3) przekazywanie do komórki zarządzającej informacji niezbędnych do sporządzania prognozy przepływów pieniężnych;

Sposób pozyskiwania finansowania działalności:

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty tj:

- Zobowiązania terminowe,
- Zobowiązania bieżące
- wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych oraz instytucji rządowych i samorządowych oferta depozytowa Banku w głównej mierze kierowana jest do klientów detalicznych sektora niefinansowego.

Głównym źródłem finansowania działalności długoterminowej, w tym kredytów długoterminowych w Banku jest:

- Nadwyżka funduszy własnych nad aktywami niepłynnymi,
- Najbardziej stabilna część na depozytach terminowych gospodarstwa domowych.

Bank ciągle dąży do podnoszenia stabilności źródeł finansowania poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych.

Bank posiada również alternatywne źródło finansowania w sytuacjach kryzysowych. Dodatkowym źródłem finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych jest zaciągnięcie pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni Ochrony SGB, kredytu z Banku Zrzeszającego.

Stopień scentralizowania funkcji skarbowych i funkcji zarządzania płynnością:

1. Funkcje skarbowe w zakresie ryzyka płynności pełni w Banku Wydział Finansowo-Księgowy, który wykonuje zadania związane z optymalnym zarządzaniem środkami Banku oraz zagospodarowaniem nadwyżek środków.
2. Funkcje zarządzania płynnością pełni w Banku Wydział Ryzyk Bankowych, która dokonuje pomiaru, monitorowania poziomu ryzyka płynności.
2. Funkcje powyższe są wykonywane w Centrali Banku więc są całkowicie scentralizowane.

Zasady funkcjonowania w ramach zrzeszenia.

1. Spółdzielczy Bank Ludowy w Kępnie jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB oraz jest zrzeszony w Zrzeszeniu SGB.
2. Bank Zrzeszający realizuje zadania w zakresie płynności:

- Prowadzi rozliczenia pieniężne,
- Zabezpiecza Bank przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
- Zabezpiecza płynność śróddzienną,
- Prowadzi rachunek bieżący ,
- Udziela kredytów płynnościowych zgodnie z regulacjami w wewnętrznych,
- Gromadzi nadwyżki środków,
- Prowadzi rachunek Minimum Depozytowego,
- Wyznacza i utrzymuje zagregowany wymóg pokrycia płynności LCR i NSFR,
- Wspomaga Bank w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności,
- Posiada i stosuje procedury wewnętrzne dotyczące awaryjnych planów na wypadek wystąpienia zakłóceń związanych z dokonywaniem rozliczeń międzybankowych oraz zarządzania płynnością śróddzienną.

3. Spółdzielnia realizuje zadania w zakresie płynności:

- Udziela pomocy płynnościowej zgodnie z przepisami w Systemie Ochrony,
- Ustala limity ryzyka płynności w Systemie Ochrony,
- Monitoruje poziom płynności zaagregowanej,
- Prowadzi wymiany informacji o ryzyku płynności,
- Opracowuje procedury wzorcowe dotyczące zarządzania ryzykiem płynności.

Rozmiar i skład nadwyżki płynności.

1. Wielkość i miary płynności oraz wskaźnika LCR wg stanu na dzień 31.12.2016 r:

- Wskaźnik LCR – 0,90,
- Luka płynności krótkoterminowej – 31.898,39 ,- tys zł - współczynnik 1,31,
- Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi – 2,19,
- Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi – 1,58.
- Wskaźnik NSER na dzień 31.12.2016 r. – 135 %

2. Urealniona luka dotycząca terminów płatności:

Luka skumulowana

- Do 1 m-ca - 90.750,-tys zł – luka dodatnia - wskaźnik 3,67 - pozycje bilansowe i pozabilansowe.
- Od 1-3 mcy – 92.773 ,-tys zł – luka dodatnia - wskaźnik 3,48 – pozycje bilansowe i pozabilansowe,
- Od 3-6 m-cy – 94.325,-tys zł - luka dodatnia - wskaźnik 3,26 – pozycje bilansowe i pozabilansowe,

Luka prosta – pozycje bilansowe

- Do 1 m-ca - 27.449,- tys zł, luka dodatnia,
- Od 1-do 3 m-cy - 2.023,- tys zł luka dodatnia,
- Od 3-6 mcy – 1.552,- tys zł luka dodatnia

Dodatkowe zabezpieczenia płynności funkcjonujące w zrzeczeniu.

1. Bank jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB oraz zrzeszony w Banku Zrzeszającym SGB-Bank S.A w związku z tym może skorzystać z kredytów płynnościowych w formie kredytu w rachunku bieżącym, bądź kredytu rewolwingowego. Spółdzielczy System Ochrony posiada mechanizmy pomocy płynnościowej, które obejmują fundusz pomocowy składający się z Minimum Depozytowego oraz Funduszu Pomocowego. Fundusze te zapewniają płynność i wypłacalność wszystkim Uczestnikom Systemu Ochrony.

Aspekty ryzyka płynności, na które narażony jest Bank.

Przyczyny narażenia Banku na ryzyko płynności:

- Niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach czasowych,
- Przedterminowe wycofanie depozytów przez klientów,
- Nadmierna koncentracja depozytów dużych kontrahentów,
- Znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych,
- Duża nadpłynność, która może wpłynąć negatywnie na wynik finansowy,
- Konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- Wadliwe plany awaryjne płynności.

Sposób dywersyfikacji źródeł finansowania.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- Oferuje produkty depozytowe zarówno klientom sektora finansowego, budżetowego oraz niefinansowego,
- Stosuje różne terminy wymagalności depozytów,
- Ogranicza depozyty dużych deponentów,
- Depozyty posiadają różny charakter tj: terminowe, bieżące.

Techniki ograniczania ryzyka płynności.

Do podstawowych technik ograniczania ryzyka płynności Bank zalicza:

- Stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności,
- Lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które pomagają Bankowi przetrwać w sytuacji skrajnej,
- Przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia pomoc płynnościową,
- Utrzymywanie Minimum Depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- Analiza bufora płynności,
- Testowanie planu awaryjnego płynności.

Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności.

1. Płynność bieżąca: zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni,
2. Płynność krótkoterminowa: zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni,
3. Płynność długoterminowa: monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy,
4. Płynność płatnicza- zdolność do finansowania aktywów i terminowego regulowania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku,
5. Bufor płynności: oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiących zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności,
6. Wskaźnik LCR: wymóg dotyczący pokrycia płynności (wskaźnik płynności krótkoterminowej obliczony w oparciu o przepisy CRR),
7. Wskaźnik NSFR – wskaźnik dotyczący stabilnego finansowania (wskaźnik płynności długoterminowej obliczony o przepisy CRR),
8. Minimum depozytowe Banku: środki Banku ulokowane w Banku Zrzeszającym na rachunku Minimum Depozytowe,
9. Fundusz Pomocowy: fundusz utworzony w Spółdzielni w celu zabezpieczenia płynności i wypłacalności Uczestników.

Sposób odzwierciedlenia ryzyka płynności rynku w procesie zarządzania płynnością płatniczą.

Bank zarządza płynnością w Banku poprzez pomiar i monitorowanie płynności zarówno krótkoterminowej jak i długoterminowej. Środki depozytariuszy służą do udzielania kredytów a, nadwyżki lokowane są w Banku Zrzeszającym, oraz w Spółdzielczym Systemie Ochrony.

Wykorzystywanie sposobów testów warunków skrajnych i uwzględnienia wyników testów w zakresie ryzyka płynności.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych. Testy warunków skrajnych są wykorzystywane:

- W planowaniu awaryjnym,
- Wyznaczaniu poziomu limitów,
- Procesie szacowania kapitału wewnętrznego.

Testy warunków skrajnych zostały zintegrowane z:

- Planami awaryjnymi poprzez wykorzystanie ich jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

Pozostały zakres ujawnień jakościowych w zakresie płynności.

1. Alternatywne źródła finansowania:

- Sprzedaż wysoko płynnych aktywów,
- Zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych aktywami nieobciążonymi,
- Wykorzystanie przyznanych linii kredytowych,
- Sprzedaż kredytów,
- Pozyskanie pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni,
- Przyrost depozytów.
- Bank utrzymuje nieobciążone aktywa w postaci bufora, którego podstawowa część odpowiada zabezpieczeniu sytuacji kryzysowej utrzymującej się do 7 dni oraz uzupełniająca część zabezpiecza sytuację kryzysową utrzymującą się powyżej 7 dni.

2. Informacja zarządcza.

Z zakresu ryzyka płynności organy zarządzające jak i nadzorujące Bank, otrzymują raporty. Raporty sporządzane są w okresach miesięcznych dla Zarządu w okresach kwartalnych dla Rady Nadzorczej. Raporty pozwalają:

- kontrolować realizację celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności,
- ocenić skutki podjętych decyzji,
- podjąć odpowiednie działania ograniczające ryzyko płynności.

XVI. Wymogi kapitałowe na kwoty ekspozycji sekurytyzacyjnych ważone ryzykiem

Bank w 2016 r nie dokonywał sekurytyzacji aktywów.

XVII. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń

Bank realizując zapisy Uchwały i stosując wskazaną w niej zasadę proporcjonalności wprowadził „Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w SBL Kępno” w ograniczonym zakresie, korzystając z możliwości indywidualnego określenia sposobu i zakresu stosowania przepisów dotyczących zmiennych składników wynagrodzeń.

W Banku utrzymano rozwiązanie jednorazowej wypłaty premii rocznej.

Bank nie jest znaczącą jednostką pod względem organizacji wewnętrznej oraz rodzaju, zakresu i złożoności prowadzonej działalności i ustalił, że w/w polityka dotyczy tylko członków Zarządu Banku.

Zakres informacji dotyczących procesu ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń, w tym wynagrodzeń zależnych od wyników, kryteria pomiaru wyników i korygowania tych wyników o ryzyko jak również głównych parametrów ustalania wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku nakreślono w procedurze wewnętrznej Banku, która stanowi Załącznik Nr 3 do niniejszej informacji.

W 2016 r wykaz stanowisk kierowniczych sporządzony na potrzeby realizacji zapisów Uchwały KNF nr 258/2011 podlegał analizie. W analizie uwzględniono kryterium istotnego wpływu na poziom ryzyka. Zgodnie z dokumentacją Banku nastąpiły zmiany w stanowiskach kierowniczych mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku. W dniu 17.12.2015 Rada Nadzorcza powołała członka zarządu.

W Banku w 2016 r Zarząd składał się z 4 członków, a wartość wynagrodzeń określonych jako stałe za 2016r wynosiła 639.222,98 ,-zł.

Zmienny składnik wynagrodzeń w postaci dodatkowej regulaminowej premii rocznej w 2016r dla członków Zarządu wynosił 145.406,91 ,-zł.

Wyplata powyższych świadczeń poprzedzona została oceną efektów pracy osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku w rozumieniu Uchwały KNF nr 258/2011. Oceny dokonała Rada Nadzorcza w 2016r. Ocena była pozytywna. Przy podejmowaniu decyzji Rada Nadzorcza brała pod uwagę zarówno kryteria finansowe jak i niefinansowe. Zastosowane przy ocenie kryteria uwzględniały poziom narażenia Banku na ryzyko kredytowe oraz pozycję kapitałową Banku. Przyznane i wypłacone za 2016r osobom zajmującym stanowiska kierownicze zmienne składniki wynagrodzeń stanowiły nieznaczną część wypłaconych wynagrodzeń całkowitych tych osób. Składnik ten został wypłacony po zaakceptowaniu sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta za 2016r nie stosując podziału na część odroczoną i nieodroczoną.

XVIII. Ryzyko braku zgodności

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności zostało w Banku sformalizowane.

W ramach przeglądu Zarząd uznał ryzyko braku zgodności za istotne.

Zadania związane z monitorowaniem i analizą ryzyka braku zgodności przypisano w Banku Wydziałowi Ryzyk Bankowych.

Nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności sprawowany jest przez Wiceprezesa Zarządu ds. Finansów.

Sprawozdania z oceny ryzyka zgodności prezentowane są organom Banku w okresach zgodnych z zapisami regulacji wewnętrznych.

Rada Nadzorcza dokonała w Banku oceny efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności.

XIX. Kontrola wewnętrzna

Zgodnie z przyjętą praktyką, w Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej tj: kontrola wewnętrzna funkcjonalna oraz kontrola instytucjonalna. Kontrolę funkcjonalną sprawują kierownicy poszczególnych jednostek i komórek organizacyjnych. Kontrola wewnętrzna instytucjonalna realizowana jest na podstawie umowy z bankiem zreszającym. Zgodnie z przyjętą praktyką audyty realizowane są w cyklu 2 letnim, przy czym w jednym roku badane jest ryzyko kredytowe, natomiast w następnym – pozostałe rodzaje ryzyka bankowego, wynik finansowy oraz kapitały. Bank regularnie monitoruje zasady zapewnienia jakości informacji i wskazane w wyniku audytu nieprawidłowości realizowane są w wyznaczonym terminie.

Za 2016r Rada Nadzorcza Banku dokonała pozytywnej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.

Od 2016r audyt wewnętrzny został powierzony Spółdzielni Ochrony a Spółdzielnia Ochrony zobowiązała się do jego realizacji. W 2016r w Banku przeprowadzono audyt "zza biurka" otwarcia w zakresie ryzyka kredytowego.

XX. Oświadczenie Zarządu

Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu spełniają wymogi określone w art. 22aa. Ustawy Prawo bankowe, w szczególności posiadają wiedzę, umiejętności i doświadczenie odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych obowiązków oraz dają rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków

Zarząd Spółdzielczego Banku Ludowego w Kępnie oświadcza, że ustalenia opisane w *Informacji z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Spółdzielczego Banku Ludowego w Kępnie na dzień 31.12.2016r* są adekwatne do stanu faktycznego, a systemy zarządzania ryzykiem są adekwatne do profilu prowadzonej działalności Banku.

PREZES ZARZĄDU
Spółdzielczego Banku Ludowego

Prezes Zarządu: Adam Hofman

.....
Adam Hofman
WICEPREZES ZARZĄDU
Spółdzielczego Banku Ludowego

Wiceprezes ds. finansów: Jan Trojak

.....
Jan Trojak
WICEPREZES ZARZĄDU
Spółdzielczego Banku Ludowego

Wiceprezes ds. handlu: Barbara Cierpik

.....
Barbara Cierpik
CZŁONEK ZARZĄDU
Spółdzielczego Banku Ludowego

Członek Zarządu: Mariusz Balcerzak

.....
Mariusz Balcerzak

Sporządził:

**Naczelnik Wydziału
Ryzyk Bankowych**

.....
Katarzyna Gocha Romanowska

Zweryfikował:

**GŁÓWNY KASJER
Spółdzielczego Banku Ludowego**

.....
Szymon Napierała

Zaopiniował: Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Ryzykami Bankowymi

**KOMITET ZARZĄDZANIA
AKTYWAMI I PASYWAMI
ORAZ RYZYKAMI BANKOWYMI
w Spółdzielczym Banku Ludowym
w Kępnie** protokół 9/2017, 05.05.2017 r.

Zatwierdził:

**ZARZĄD
Spółdzielczego Banku Ludowego
w Kępnie**

Zapoznano Radę Nadzorczą z informacjami do ujawnienia za 2016 r. W dniu 17.05.2017 r.